

Кафедра німецької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана
факультету іноземних мов
доц. Бораковський Л.А.

23 червня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

спеціальності	035 Філологія
спеціалізації	035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)
освітньої-професійної програми	Німецька і англійська мови та літератури
факультету	іноземних мов

Робоча програма **Педагогічна практика** для студентів освітньо-професійної програми
Німецька і англійська мови та літератури

Розробники: доц. Віталіш Л.П.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри **німецької філології**

Протокол від 22 червня 2020 року № 10

Завідувач кафедри німецької філології

_____ (проф. Максимчук Б.В.)

Ухвалено Вченою радою факультету іноземних мов

Протокол від 23 червня 2020 року № 10

© _____, 2020 рік
© _____, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів - 6	Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»	Нормативна	
	(шифр, назва)		
Модулів	Спеціальність: 035 «Філологія»	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 4	Спеціалізація 035.04.Германські мови та літератури (переклад включно)	4-й	
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин — 180 год.		8-й	
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти Освітній ступінь: бакалавр	<i>Практичні, семінарські</i>	
		.	
		<i>Лабораторні роботи</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		180 год.	
		ІНДЗ:	
		Вид контролю: Диференційований залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Педагогічна практика є складовою частиною основної освітньої програми професійної підготовки бакалаврів та дозволяє студентам набути практичних навичок та досвіду викладацької роботи, необхідних для викладання дисципліни за профілем набутої спеціальності у загальноосвітніх навчальних закладах системи середньої освіти після отримання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра. Педагогічній практиці передують вивчення курсів з педагогіки, методики викладання та спецкурсу по сучасних методах у викладанні іноземної мови.

Термін проходження практики: 4 тижні.

Педагогічна практика є завершальним етапом формування вчителя іноземної мови та дає оцінку готовності студентів до виконання функціональних обов'язків вчителя. Практика має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності за такими напрямами роботи:

- методичний – підготовка студента до забезпечення викладання базових, професійно-орієнтованих дисциплін зі спеціальності та методик їх викладання;

- психолого-педагогічний – підготовка студента до загально-педагогічної діяльності;

Мета: закріплення педагогічних навичок, здобутих при отриманні кваліфікації бакалавра, та вдосконалення знань, необхідних для роботи у загальноосвітніх навчальних закладах системи середньої освіти; формування вмінь застосовувати їх у навчально-виховному процесі.

У період проходження педагогічної практики студенти знайомляться з особливостями педагогічної діяльності вчителя; оволодівають уміннями та навичками організації навчально-виховної, методичної та науково-дослідницької роботи зі школярами в умовах педагогічної діяльності. Педагогічна практика дозволяє студентам поглибити теоретичні знання із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін; формує психолого-педагогічні та методичні уміння викладання відповідних навчальних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах системи середньої освіти, застосування сучасних технологій і методик навчання, допомагає набути досвід викладацької роботи, сформувати морально-етичні якості вчителя, знайомить з творчими підходами до педагогічної діяльності.

Завдання:

- ознайомлення з особливостями педагогічної діяльності вчителя;
- оволодіння уміннями та навичками організації навчально-виховної, методичної та дослідницької роботи зі школярами;
- організація науково-дослідної (гурткової, пошукової) роботи в умовах педагогічної діяльності.
- поглиблення і розширення теоретичних знань студентів із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, набутих ними за час навчання в університеті, застосування їхніх знань у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики;
- формування у студентів психолого-педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах системи середньої освіти;
- вироблення умінь організації основних форм навчання у загальноосвітніх навчальних закладах системи середньої освіти, застосування сучасних технологій і методик навчання;
- формування умінь професійного і педагогічного спілкування зі шкільною аудиторією;
- здобуття початкового досвіду викладацької роботи, формування морально-етичних якостей вчителя, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати:

- основні положення зі спеціальних та психолого-педагогічних дисциплін;
- основні форми навчання у загальноосвітніх навчальних закладах системи середньої освіти;
- лексико-комунікативну специфіку професійного спілкування у навчальному закладі;
- методи організації та проведення навчального заняття (уроку);
- можливості використання інноваційних технічних засобів та носіїв, автентичних матеріалів для забезпечення якісного викладання іноземної мови;
- сучасні методики викладання іноземної мови та інтерактивні методи вивчення;
- підходи до організації основних форм навчання у загальноосвітніх навчальних закладах системи середньої освіти;
- критерії оцінювання навчальної діяльності учнів;

вміти:

- розробити розгорнутий план-конспект навчального заняття (уроку) з німецької мови відповідно до робочої навчальної програми;
- методично грамотно спланувати навчальне заняття (урок), визначати цілі, конкретні етапи заняття та методичні прийоми для їх досягнення;
- грамотно використовувати технічні та інші допоміжні засоби навчання;
- написати рецензію на залікове заняття, підготувати та провести підсумкові залікові заняття, виховний захід;
- створювати чіткий та логічний план навчального заняття, планувати модель комунікації та оформлювати звітну документацію;
- застосовувати інтерактивні методи та колективні форми навчання іноземної мови, науково-дослідної та психолого-педагогічної діяльності;
- кваліфіковано написати характеристику учня, визначити його компетенцію з профільного предмету;
- систематизувати власні набуті загально-педагогічні знання, сформулювати вміння і навички педагогічного спостереження за учнем чи класом, виправлення помилок та пояснення їх у процесі навчальної роботи.

3. Організація і проведення практики

Керівництво педагогічною практикою здійснює факультетський керівник, який разом з деканатом складає проект наказу про скерування студентів на педагогічну практику та призначення керівників практики від навчального закладу, кафедри загальної і соціальної педагогіки та кафедри психології.

Розпочинається практика з проведення настановчої конференції, в якій беруть участь студенти-практиканти, факультетський керівник, керівники від кафедр факультету, кафедр загальної і соціальної педагогіки та психології. Студентів ознайомлюють із наказом ректора, програмою та завданнями практики, тривалістю робочого часу на практиці, правилами внутрішнього розпорядку та правилами техніки безпеки у закладах освіти, про що здійснюються відповідні записи в листку обліку проведення інструктажу з техніки безпеки. Кафедра скеровує студентів до їхніх керівників.

4. Зміст практики

Педагогічна практика передбачає виконання студентом функцій учителя німецької мови та класного керівника за такими видами діяльності:

1. Навчальна діяльність:

- взяти участь у настановчій та підсумковій конференціях факультету щодо організації та проходження практики;

- скласти індивідуальний план практики та графік проведення залікових занять, узгодженого з факультетським керівником;
- підготувати, проводити та аналізувати навчальні заняття (уроки);
- відвідувати та брати участь у обговоренні (аналізі) навчальних занять (уроків) своїх одногрупників та інших колег освітнього закладу.

2. Методична діяльність:

- відвідування навчальних занять (уроків, виховних годин, гурткових занять), які проводять вчителі школи;
- відвідування навчальних занять (уроків, виховних годин, гурткових занять), які проводять студенти-практиканти, з наступною участю в обговоренні результатів;
- складання студентами психологічної характеристики учня;
- підготовка планів-конспектів навчальних занять та їх методичного забезпечення.

3. Науково-дослідна діяльність:

- опрацювання науково-педагогічної та науково-методичної літератури.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Формування умінь та навичок організації основних форм навчання у загальноосвітніх навчальних закладах системи середньої освіти.

Тема 1. Знайомство з системою навчально-виховної роботи НЗ, особливостями методичної, наукової та організаційної роботи вчителів.

Тема 2. Вивчення досвіду викладацької роботи школи, відвідування навчальних занять (уроків).

Змістовий модуль 2. Практичне застосування сучасних технологій і методик навчання іноземної мови.

Тема 1. Розробка розгорнутих планів-конспектів практичних занять з німецької мови відповідно до робочої навчальної програми предметів психолого-педагогічного спрямування.

Тема 2. Використання технічних та інших допоміжних засобів навчання.

Змістовий модуль 3. Формування умінь і навичок педагогічного спостереження у процесі активної взаємодії з учнями.

Тема 1. Відвідування та усне рецензування пробних практичних занять і виховних заходів студентів-практикантів.

Змістовий модуль 4. Формування навичок науково-дослідної психолого-педагогічної роботи.

Тема 1. Написання психолого-педагогічної характеристики учня.

Тема 2. Підготовка плану-конспекту та проведення виховного заходу.

Тема 3. Написання рецензій на залікове заняття

Тема 4. Підготовка до написання контрольних робіт.

Тема 5. Складання індивідуальних планів проведення педагогічної практики та оформлення звітних документів.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	Усього го	у тому числі					Усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Формування умінь та навичок організації основних форм навчання у загальноосвітніх навчальних закладах системи середньої освіти.													
Тема 1. Знайомство з системою навчально-виховної роботи НЗ, особливостями методичної, наукової та організаційної роботи вчителів.	10					10							
Тема 2. Вивчення досвіду викладацької роботи школи, відвідування навчальних занять (уроків).	10					10							
Разом змістовий модуль 1	20					20							
Модуль 2													
Змістовий модуль 2. Практичне застосування сучасних технологій і методик навчання іноземної мови.													
Тема 1. Розробка розгорнутих планів-конспектів уроків з німецької мови відповідно до робочої навчальної програми.	40					40							
Тема 2. Використання технічних та інших допоміжних засобів навчання.	10					10							
Разом змістовий модуль 2	50					50							
Модуль 3													
Змістовий модуль 3. Формування умінь і навичок педагогічного спостереження у процесі активної взаємодії з учнями.													
Тема 1. Відвідування та рецензування пробних практичних занять студентів-практикантів.	40					40							
Разом – змістовий модуль 3	40					40							
Модуль 4													
Змістовий модуль 4. Формування навичок науково-дослідної та психолого-педагогічної роботи.													
Тема 1. Написання психолого-педагогічної характеристики учня.	10					10							

Тема 2. Підготовка та проведення виховного заходу.	10					10						
Тема 3. Написання рецензії на залікове заняття (урок) колеги-студента.	10					10						
Тема 4. Підготовка планів-конспектів навчальних занять та їх методичного забезпечення.	20					20						
Тема 5. Складання індивідуальних планів та оформлення документів.	20					20						
Разом змістовий модуль 4	70					70						
Усього годин	180					180						

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання складаються для надбання студентами під час педагогічної практики умінь та навичок самостійного розв'язання виробничих, наукових або організаційних завдань:

- провести два залікові уроки;
- провести один виховний захід;
- написати розгорнуті плани-конспекти двох залікових навчальних занять (уроків) та одного виховного заходу;
- відвідувати залікові навчальні заняття (уроки, виховні заходи) своїх колег-практикантів;
- здійснювати аналіз (усне рецензування) залікових занять колег-практикантів за участю керівника практики, викладачів кафедри загальної та соціальної педагогіки;
- написати психологічну характеристику на учня.

9. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять у закладі освіти, який є базою педагогічної практики, це невід'ємна складова процесу засвоєння навчальної дисципліни. Зміст самостійної роботи студента визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Знайомство з системою навчально-виховної роботи НЗ, особливостями методичної, наукової та організаційної роботи вчителів школи (ліцею, гімназії).	10
2	Вивчення досвіду роботи школи (учителів, класних керівників), відвідування уроків у класі, де вчиться учень, за яким проводиться психолого-педагогічне спостереження.	10
3	Розробка розгорнутих планів-конспектів уроків з німецької мови відповідно до робочої навчальної програми.	40
4	Використання у процесі викладання технічних та інших допоміжних засобів навчання.	10

5	Відвідування та рецензування пробних і залікових уроків, виховних заходів студентів-практикантів.	40
6	Написання психолого-педагогічної характеристики учня.	10
7	Підготовка та проведення виховного заходу.	10
8	Написання рецензії на залікове заняття студента-практиканта.	10
9	Складання індивідуального плану практики та оформлення звітних документів.	20
10	Підготовка та обговорення практики з директором (завучем) школи (ліцею), групою студентів-практикантів та керівниками практики від кафедри німецької філології, кафедри психології, кафедри загальної та соціальної педагогіки.	20
	Разом	180

10. Методичні рекомендації

Педагогічна практика є завершенням вивчення дисциплін „Педагогіка та методика викладання у загальноосвітніх навчальних закладах системи середньої освіти”, „Методика навчання іноземних мов”. Під час практики студенти повинні закріпити власні знання з цих дисциплін та з нормативних і спеціальних дисциплін, сформувані у себе навички науково-педагогічної діяльності.

Під час підготовки до практичних занять студенти повинні консультуватись з керівником практики та вчителями школи з метою отримати методичні поради щодо організації та проведення навчальних занять та забезпечення навчального процесу не обхідними науково-методичними матеріалами.

11. Форми і методи контролю

Поточний контроль педагогічної практики студентів здійснюється керівником від кафедри німецької філології протягом усього терміну практики шляхом аналізу та оцінки систематичної роботи студентів, рівня їхніх залікових навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При виставленні студенту диференційованої оцінки (заліку) враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього вчителя, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до учнів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

У кінці практики студенти подають такі звітні документи:

1. Щоденник практики із відповідними відмітками про виконання завдань практики.
2. Письмовий звіт (у довільній формі), де розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращення умов, змісту проходження практики тощо.
3. Заповнений заліковий лист проходження практики із відповідними відмітками керівників практики від кафедри спеціалізації і кафедри педагогіки.
4. Розгорнуті конспекти залікових уроків.
5. Стислі рукописні плани-конспекти проведених уроків.
6. Психологічну характеристику учня.
7. План-конспект виховного заходу.

Підготовку студентів-практикантів до занять, написання планів-конспектів, проведення занять та їхній аналіз контролюють: учитель, керівник від кафедри німецької філології, викладач від кафедри педагогіки. До проведення залікових занять допускаються студенти, які представили розгорнутий конспект навчального заняття підписаний учителем (викладачем). Груповий керівник від факультету та керівник від кафедри загальної і соціальної

педагогіки спільно заповнюють заліковий лист студента-практиканта, де зазначають види навчальних досягнень та межі їх оцінювання (заліковий лист додається).

Підсумки практики проводяться на кафедрі німецької філології у формі звітної презентації.

12. Вимоги до звіту

Звіт про практику є основним документом для зарахування практики. Він має містити короткий та конкретний узагальнений опис роботи, особисто виконаної студентом. Форма представлення звіту є довільною, однак в ньому слід відобразити результати виконання усіх індивідуальних завдань, отриманих під час проходження практики.

Звіт про виконану під час практики роботу студенти-практиканти подають комісії, що складається з викладачів кафедри, які керували роботою студентів, а також керівника від кафедри загальної і соціальної педагогіки (у складі не менше трьох осіб). Під час захисту студент розповідає комісії про проходження практики, формулює завдання практики.

Комісія заслуховує звіт, оцінює роботу студентів згідно розроблених критеріїв оцінювання за кредитно-модульною системою і виставляє відповідну оцінку.

13. Розподіл балів при оцінюванні педагогічної практики студентів IV-го курсу

Під час проходження практики кожен студент виконує завдання, які оцінюються відповідною кількістю балів:

№ з/п	Вид звітної роботи	Кількість балів	
1.	2 залікові уроки	2 x 20	40
2.	Заліковий виховний захід	10	10
3.	2 плани-конспекти залікових уроків	2 x 10	20
4.	План-конспект залікового виховного заходу	10	10
5.	Психолого-педагогічна характеристика учня	10	10
6.	Захист практики	10	10
		Разом	100

Захист практики оцінюється у 10 балів: враховується вичерпність, правильність і аргументованість відповідей студента, якість оформлення звіту.

Залежно від кількості отриманих балів студентів виставляють диференційовану оцінку за результатами педагогічної практики згідно наведеної нижче таблиці:

Поточне тестування та самостійна робота				Залікові заняття	Сума
модуль 1	модуль 2	модуль 3	модуль 4		
T1-T2	T3-T4	T5	T6-10	60	100
10	10	10	10		

Результати педагогічної практики керівник практики заносить до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки студента. Студента, який не виконав програму практики і отримав незадовільні відгуки керівників практики чи завідувачів кафедр або отримав незадовільну оцінку, скеровують на проходження практики повторно, він здійснює переїздку практики за встановленою процедурою або ж його відраховують з Університету.

По закінченні практики керівник практики від факультету складає звіт про проходження педагогічної практики.

14. Методичне забезпечення

1. Підручники з методики німецької мови
2. Роздатковий матеріал.
3. Електронні джерела.

15. Рекомендована література

1. Жовківський А. М., Кушнерик А. М. Methodische Grundlagen für den Deutschunterricht in der Mittelschule. – Чернівці : Книги – XXI, 2007. – 168 с.
2. Кудіна О. Країни, де говорять німецькою : навчальний посібник з лінгвокраїнознавства / Олена Кудіна – Вид. 2, допов. – Вінниця : Нова Книга, 2017. – 416 с.
3. Мирончук Н. М. Методичні основи організації педагогічної практики студентів закладу вищої освіти : метод. посібн. / Н. М. Мирончук. – Житомир, 2017. – 52 с.
4. Новітні технології на уроках німецької мови / упоряд. Л. Горбач. — Київ : Редакції газет гуманітарного циклу, 2012. – 96 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
5. Посібник з педагогічної практики для студентів факультету іноземних мов / С. Г. Машенко, І. О. Свердлова, П. Т. Гусєва, А. С. Птушка, І. Ю. Скрипник, Т. М. Рашевська, Я. В. Долгополова, В. С. Кузьміна, С. І. Сотнікова, О. Є. Дробязко, Г. М. Золотарьова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 100 с.
6. Проектна робота на уроці німецької мови / упоряд. Л. Горбач. – Київ : Шкільний світ, 2012. – 112 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
7. Робота з віршем на уроці німецької. 9-11 класи / упоряд. Л. Горбач. – Київ : Редакція газет гуманітарного циклу, 2014. – 120 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
8. Швидун, Т. Interessantes Deutsch / Т. Швидун, упоряд.: Д. Кузьменко, Т. Швидун. – Київ : Шкільний світ, 2017. – 96 с. – (Б-ка «Шкільного світу»).
9. Müller S. Mit digitalen Medien den Schulalltag optimieren / Sina Müller, Yasmin Serth. – Mühlheim an der Ruhr : Verlag an der Ruhr, 2012.

14. Інформаційні ресурси

1. Година класного керівника. – <http://zakinppo.org.ua/onlajndovidnik-klasnogo-ke>.
2. Закон про освіту. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Методика проведення виховної години. – <https://vpu17.dp.ua/upload/iblock/081/metodika-provedennya-vikhovnoi-godini.pdf>.
4. Німецька мова – уроки он-лайн. -- https://deutschonline.at.ua/index/garni_foto/0-29.
5. Нова українська школа. – <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
6. Позакласні заходи. – https://osvita.ua/school/lessons_summary/outschool/.
7. Розробки виховних заходів. – <https://sites.google.com/site/prytulavd/home/rozrobki-vihovnih-zahodiv>.
8. Apps im DaF-Unterricht. – <https://www.derdiedaf.com/alle-apps/c-150>.
9. Augmented Reality-Einsatz im DaZ-Unterricht . – <https://www.betzold.de/blog/augmented-reality/>.
10. Deutsch unterrichten. – <https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/deutsch-unterrichten/s-2233>.
11. Deutsch unterrichten. – <https://www.goethe.de/ins/ua/de/spr/unt.html>.
12. Meyer B., Digitale Lernkultur : Apps-, Vorteile und Nachteile digitaler Bildung im Sprachunterricht, Mai 2020. – <https://skemman.is/bitstream/1946/35338/1/Barbara%20Meyer%20MARitgerd.pdf>.
13. Vom Sinn und Unsinn digitaler Medien, A. Pfeil, P.Schweitzer. Goethe-Institut e. V., Redaktion Magazin Sprache. Oktober 2017. – <https://www.goethe.de/de/m/spr/mag/idt/21084097.html>.

14. Web 2.0-Tools im DaF-Unterricht. Zum Deutsch lernen. August 2020. – https://deutsch-lernen.zum.de/wiki/Web2.0-Tools_im_DaF-Unterricht.
15. Werkzeugkasten, lernen&lehren mit Apps. – https://www.medien-in-die-schule.de/wp-content/uploads/Medien_in_die_Schule-Werkzeugkasten_Apps.pdf.